

Z literatury pszczelniczej.

Weber L. B. Ule nadstawkowe (amerykańskie). Dokładny opis, sposób wyrobu, oraz manipulacja pniem. Biblioteczka rolniczo-przemysłowa. T. I. Kraków, 1919. Nakładem księgarni S. A. Krzyżanowskiego. Str. 35 w małej 8-ce. W części pierwszej autor daje krótki pogląd na doskonalenie się ula radzi, jakie miejsce wybrać na pasiekę, mówi o plastrach ruchomych i nieruchomych i wymienia warunki dobrego ula. Myli się jednak bardzo, sądząc, że tylko ul amerykański, specjalnie ul Dadant-Blatta, posiada wymienione warunki. Ul wielkopolski mego systemu*) ma wszystkie wymienione warunki z wyjątkiem, że się nie otwiera z góry, czego wcale nie uważam za zaletę i nie ma dna ruchomego, co także nie jest zaletą, bo woda deszczowa, szczególnie, gdy deszcz gwałtowny lub woda śniegowa, gdy śnieg obsypał ul wokoło, wciska się do środka. Ula mego systemu nie potrzeba nachylać ku przodowi, aby woda nie wdzierła się do wnętrza, jak to radzi autor u uli amerykańskich. Do przewietrzenia służy odpowiednio urządzony wentylator, który łatwiej otworzyć i zamknąć, niż podnieść ul, napełniony plastrami, a latem obciążony nadstawkami miodowymi. Tego jeden człowiek nie zrobi, chyba jaki siłacz. Dziwnem się też wobec tego wydaje powiedzenie, że „jeden pszczelarz jest w stanie obsłużyć kilka setek pni“ takich... amerykańskich.

Autor opisuje dalej sposób robienia uli amerykańskich, które znów nie mogą być tanie, jakimi je chce mieć p. W., jeżeli mają być dokładnie wykonane we wszystkich szczegółach. Opis swój uzupełnia autor rycinami.

W części drugiej autor podaje sposób hodowli pszczół w ulach amerykańskich, który różni się niewiele od hodowli w innych ulach ramkowych. Mówi więc o poddawaniu wody w miejscu zasłoniętym od wiatrów, o podsycaaniu pszczół na wiosnę, o nasadzaniu nadstawek i o zimowaniu pszczół. Na tem autor kończy. Czy ule amerykańskie u nas znajdą szerokie zastosowanie? — wątpię bardzo. Na razie ten i ów pszczelarz, zwabiony reklamą, nabędzie 1 lub 2 ule amerykańskie na próbę, ale, kiedy się przekona, że one nie całkiem odpowiadają jego życzeniom i nadziejom, porzuci je i przejdzie do uli innego systemu. A jest to tem prawdopodobniejsze, że nasze warunki klimatyczne i pożytek pszczeli u nas są inne, niż w Ameryce, jak to wykazałem w artykule: „Wielkość i forma ramek“ (*Pasiecznik Wzorowy*, Rok II., Nr. 1, str. 7 i nast.).

Dr. J. L.

Drobne wiadomości.

Instyngt pszczół. Uczony francuski Maraldi badał graniastosłup, tworzący komórkę plastra pszczelnego, a zamknięty ścianami romboidalnymi i — zapomocą bardzo ścisłych pomiarów — odkrył, że kąty, przyległe do czworoboków, otaczających graniastosłup, wynosiły: jeden $109^{\circ}28'$, drugi $70^{\circ}32'$.

Wtedy sławny Reamur zwrócił się do głośnego podówczas matematyka Königa z prośbą, aby obrachował, pod jakimi kątami muszą się schodzić ściany romboïdu, jeśli mają zamykać największą przestrzeń?...

König obliczył rachunkiem różniczkowym, że z dwóch kątów przyległych jeden musi mieć $109^{\circ}26'$, a drugi $70^{\circ}34'$; Reamur przypuszczał więc, że obliczenie Myraldi'ego jest mylne i dlatego cały ten rachunek dał do sprawdzenia matematykowi szkockiemu Maclaurin'nowi.

I cóż się okazało?... Oto, że pszczoła miała słusność, a König się pomylił; przyczyną zaś błędu były myłki w tablicach logarytmicznych, używanych przez Königa, które też zaraz poprawiono.

Stwierdzenie tego faktu wykazało zarazem, że pszczoła rozwiązuje najlepiej bardzo trudne, a w praktyce ważne zagadnienie: jak budować stosun-

*) Porównaj: Leciejewski: Ul, t. zw. wielkopolski: *Pasiecznik Wzorowy*, Rok I., str. 109 i 179.

kowo największą komórkę, używając do tego najmniejszej ilości materiału budowlanego (wosku). Słusznie tedy Goethe, podziwiając instynkt pszczół, zawołał: „Kto to słyszy, a nie wierzy w Boga, temu już nie pomogą: Mojżesz i Prorocy!”

(Ks. Bartynowski: Apoloptyka podręczna, str. 59—60.)

Przysłowia pszczelarskie.

(Zebrał Józef Schmidt ze Lwowa).

48. Kto ma pszczoły, ten ma miód,
Kto ma dzieci, ten ma smród.
(Odmiana): A kto ziemię, ten ma trud.
49. Kto pszczołom sprawi czapkę*),
To ona jemu suknię.
50. Kto pszczoły rad pokazuje,
Ten swój palec oblizuje.
51. Nie darmo u pszczoły żądło, a cierń u róży.
52. Nie dokuczaj pszczole, bo żądłem ukole.
53. Pszczoła z kwiatów miód wysysa, a osa jad.
54. Pszczółka, klaczka i pszenica,
Wyprowadzą z nędzy szlachcica.
55. Roi się — jak w ulu.
56. Kto w ul dmuchnie, temu pysk spuchnie.
57. Rządny — jak pszczoła.
58. Słodki miód, słodki cukier, a najśodsze dobre słowo.
59. Jeżeli pszczoła w styczniu wylatuje,
Rzadko pomyślny rok nam obiecuje.
60. Szum — jak gdyby się pszczoły roiły.
61. Śmiały — jak pszczoła w ulu.
62. Jakby w ul zadmuchał (t. j. wrzawę, hałas uczynił).
63. Kto w ul dmuchnie, temu buzia spuchnie.
64. Nie trzeba w ul dmuchać (t. j. nie trzeba złego wywoływać,
licha nie budzić, kiedy śpi).
65. Ulgnął — jak mucha w miodzie.
66. Na ustach miód, a w sercu lód.
67. Na św. Wawrzyniec zbieraj od pszczół zrzyniec**).
68. Przez przyczynę św. Męczennika
Chroń Boże pszczółki od szkodnika.
69. Wiją się — niby pszczoły podebrane.
70. Sprzedaj woły, a kup pszczoły;
Pszczoły zginą, będziesz goły.
71. Wypchnęli go — jak pszczoły szerszenia.
72. Wypchnęli go — jak trutnia z ula.
73. Bez zachodu nie będzie miodu.
74. Zlecieli się — jak do miodu pszczoły,
75. Kąsek zółci beczkę miodu zepsuje.
76. Na św. Idzi pszczółka robić się wstydzi.
77. Kiej się pszoły roją, to się dziewczyny chłopaków boją.
78. Wykurzył — jak pszczoły z ula.
79. W cudzą żonę djabeł wsadził dwie łyżki miodu, a w swoją jedną.

*) „Czapkę“, t. j. przykrycie na ul.

**) Zrzyniec = poderżnięte plastry miodu.